

Schorsploff

Veel mensen denken – als je ze vraagt naar uitgestrekte bossen in Nederland – vaak gelijk aan de Veluwe. Nu is dat inderdaad de grootste aaneengesloten oppervlakte bos met grotendeels een min of meer kroonsluitende boomlaag. Er zijn beslist ook andere gebieden met dusdanig bos. Bijvoorbeeld in het zuiden van ons land in Noord-Brabant en Limburg. Hier zijn zeer rijke en gevarieerde bossen te vinden. En ze zijn lang niet allemaal ondermijnd door het 'S-woord' (overmatige antropogene depositie met een van nature zeldzaam aanwezige voedingsstof). Lokaal komen er ook andere merkwaardige fenomenen voor. Bijgaande foto's illustreren dat aan vooral jonge en oudere berken, Amerikaanse eiken en idem vogelkersen. Maar ook op grove den en fijnspar zien we tot op wel 4 meter hoogte wonderlijke pokdalige stammen. Wat is hier eigenlijk aan de hand?

a. Dit is *collateral damage* van een nieuwe disc-trend, waarbij enthousiast swingende en zwetende bezoekers niets ontziend plezier hebben.

- b. Hier zijn dorstige spechten tijdens afgelopen droge voorjaren (weet u nog) helemaal losgegaan op saprijke stammen, waarna de stammen veel wondweefsel hebben gevormd.
- c. In deze wouden leeft een populatie ontsnapte, zeer vraatzuchtige, uit Siberië ontsnapte monstertjes, die uit pure verveling onze fraaie bossen verminken.
- d. Deze bomen zijn aangetast door de parasitaire vuurwants, een klimaat-surfende nieuwkomer in onze streken. Bomen met dunne schors zijn favoriet om sap uit te zuigen, waarmee de wants de bomen uiteindelijk de das om doet.
- e. Hier is sprake van een uitbraak van bacteriekanaker die veel bomen met takschade heeft besmet en massaal tot zieke bomen heeft geleid.

Praktij kraad sel door Erwin Al en Ido Borkent, met dank aan Jos Kerssemakers van Bosgroep Zuid voor het idee, de foto's en de goede oplossing.

Antwoord
Een jaar geleden hebben we in het Vakblad aandacht besteed aan dorstige spechten, die in het voorjaar horizontaal dringgaatjes in boomstammen prikken. Hierdoor kunnen cosmetische aantastingen ontstaan. Hier is echter geen sprake van spechtenschade van enige betekenis. Wordt de schade dan veroorzaakt door vraatzuchtige monstertjes? Sinds enkele decennia leeft er een wilde populatie Siberische groen-deekhoorn (*Tamias sibiricus*) in een Tilburgs bos, die is ontstaan vanuit enkele ontsnapte exemplaren, doch voorsnog zonder noemenswaardige schade of reden tot zorgen over een investerie ontwikkeling. De vuurwants (*Pyrthocoris apterus*) is inmiddels door klimaatverandering vanuit Midden-Frankrijk tot Zuid-Zweden opgerukt. De wants zuigt plantensap uit vooral zaden, de bomen zelf hebben er geen last van. Ze veroorzaken zeker geen wonden zoals op de foto's. Vervar deze vuurwants vooral niet met de rood-zwart gestreepte en gestippelde wantsen van andere geslachten, zoals *Corizus*, *Lygaeus* en *Tropidothorax* Bacteriekanaker (*Pseudomonas syringae*) is weliswaar besmettelijk en geeft uiteindelijk lelijke schors aantastingen, maar speelt voornamelijk bij bomen met steenruchten. Hier is dus echt sprake van een nieuwe sporttend: discgolff! Op recreatievriendelijk Vredrust van de gemeente Tilburg ligt de drukst bezochte en best belopen discgolffbaan van Nederland met meer dan 11.000 geregistreerde golfers per jaar. Veel bomen langs de route zijn door veelvuldig langs tikkende en schampende frisbees verwond. Inmiddels sterven tientallen lijststerbessen langs de route erdoor af. Antwoord a. is dus het juiste antwoord. De verwachting is dat over een aantal jaar de nu lastigere 'holes' gemakkelijker zullen worden, omdat dan alle in de weg staande bomen wel dood en verwijderd (veiligheid) zullen zijn. Een geluk bij een ongeluk?